

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z odwołania J. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z deportacją do b. ZSRR,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14
stycznia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 maja 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona J. N. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 maja 2019 r., oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 10 stycznia 2019 r., w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z deportacją do byłego ZSRR.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: (-) art. 233 § 1 k.p.c., przez dowolną ocenę materiału dowodowego, tj. dowodu z opinii powołanych biegłych sądowych z zakresu chirurgii, ortopedii, neurologii, interny, psychiatrii i psychologii i tym samym uznanie, że schorzenia, na które cierpi skarżąca (nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, zmiany zwyrodnieniowe, osteoporoza, zespół bólowy kręgosłupa, zaburzenia depresyjno-lękowe), jakkolwiek pozostające w związku z deportacją, nie powodują u niej długotrwałej niezdolności

do pracy, w sytuacji gdy swobodna ocena dowodów w postaci opinii biegłych sądowych winna doprowadzić do stwierdzenia, iż wymienione schorzenia pozostają w związku przyczynowym z deportacją; (-) art. 227 k.p.c. w związku z art. 232 zdanie 2 k.p.c. i w związku z art. 278 § 1 k.p.c. i w związku z art. 286 k.p.c., przez nieprzeprowadzenie z urzędu przez Sąd uzupełniającej opinii biegłych sądowych oraz niewezwanie biegłych sądowych do złożenia ustnego wyjaśnienia złożonych opinii, w sytuacji gdy nieustalone zostało w sprawie, czy fakt przebywania na deportacji i w związku z tym ogólne osłabienie organizmu, mógł przyczynić się do pojawienia się problemów zdrowotnych skutkujących niezdolnością do pracy oraz czy występujące u skarżącej problemy natury psychicznej są zaburzeniami pourazowymi, które rozpoznaje się u osób, które doznały eksterminacji deportacyjnej, co spowodowało oparcie się przez Sąd na opiniach biegłych sądowych, które są nierzetelne i niepełne, wobec czego wydane opinie nie mogą stanowić wiarygodnego materiału dowodowego. Skarżąca zarzuciła także naruszenie prawa materialnego - art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że skarżąca nie była niezdolna do pracy w związku z deportacją, w sytuacji gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu winna skutkować przyznaniem prawa do renty w związku ze schorzeniami, na które cierpi ubezpieczona, pozostającymi w związku z pobytem w miejscach odosobnienia, czyniąc ją niezdolną do pracy.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że jest ona oczywiście uzasadniona, a zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w sposób oczywisty narusza przepisy prawa procesowego, gdyż na skutek dowolnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, w tym opinii biegłych sądowych, Sąd drugiej instancji doprowadził do nieprawidłowego ustalenia stanu faktycznego, uznając, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy z powodu przebywania na terenie byłego ZSRR, podczas gdy rozpoznane u niej schorzenia niewątpliwie pozostają w związku z deportacją i czynią skarżącą niezdolną do pracy w związku z pobytem w miejscach odosobnienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście wypada podkreślić, że podstawowym celem instytucji przedsądu jest rozważenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; oraz z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Wymaganie dotyczące przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia jej (dopuszczenia jej) do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia skargi do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa, polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr

453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Takiego wyводу w istocie brak w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie może zastąpić go polemika z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez Sądy *meriti*, która zgodnie z art. 398³ §3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej. Warto zauważyć, że w toku procesu przeprowadzono dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu chirurgii, ortopedii, neurologii, interny, psychiatrii i psychologii, którzy nie negując związku niektórych rozpoznawanych u ubezpieczonej dolegliwości zdrowotnych z deportacją do byłego ZSRR, wykluczyli istnienie u skarżącej niezdolności do pracy w następstwie tychże schorzeń. Skarżąca zmierzając do podważenia opartych na opiniach biegłych lekarzy ustaleń Sądów orzekających, domaga się zasięgnięcia od ich autorów opinii uzupełniających lub powołania kolejnych biegłych. Formułowane przez skarżącą w tym zakresie zarzuty procesowe abstrahują od powszechnie przyjętego rozumienia art. 278 § 1 k.p.c., zgodnie z którym przepis ten nie nakłada na sąd obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii biegłego, lecz określa przesłanki dopuszczenia takiego dowodu w sytuacji, gdy zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. strona wnioskuje o jego przeprowadzenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2005 r., IV CK 448/04).

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.